

Sophie Astrabie

Jeannes
hemmelighed

ROMAN • ALPHA

Sophie Astrabie er født i den sydfranske by Albi og bor i dag i Paris. Hun er forfatter til en række romaner. *Jeannes hemmelighed* er den første, der udkommer på dansk.

Jeannes hemmelighed

Sophie Astrabie

Jeannes hemmelighed

Oversat af
Peer Bundgård

Alpha

Jeannes hemmelighed
er oversat fra fransk af Peer Bundgård
efter *Le secret de Jeanne*
Copyright © Flammarion, 2025
Denne udgave: © Alpha Forlag, København
1. udgave, 1. oplag 2026
Omslag: Imperiet/Harvey Macaulay
Sats: Lymi DTP-Service
Trykt hos ScandBook EU
ISBN 978-87-7239-390-2

Denne bog er beskyttet af gældende dansk lov om ophavsret. Kopiering må kun ske i overensstemmelse med loven. Det betyder fx, at kopiering til undervisningsbrug kun må ske efter aftale med Copydan Tekst & Node.

alpha

Læderstræde 9,1 • DK-1201 København K
alphaforlag.dk • @alphaforlag • kontakt@alphaforlag.dk

Til Renée, min elskede mormor

Til Nicole, min adoptivmormor

Forord

I går aftes i Paris trådte en mand ind på scenen for at tale om sin far. Han fortalte, at faren havde malet mange forskellige slags billeder i sit liv som kunstner, men en dag gav han sig til at male vanddråber. Runde dråber, ovale dråber, dråber uden nogen præcis form. Gennemsigtige dråber, lysende dråber. Dråber, der både var ens og unikke. Dråber. Kun dråber. Intet andet end dråber. Tusindvis af dråber.

Det var det eneste, han gjorde frem til sin død. Han malede regn.

Da hans søn spurgte ham, hvorfor han pludselig var blevet så optaget af alt det vand, var hans eneste svar, at han godt kunne lide at male dråber.

Men nogle dage inden sin død betroede han ham, at vand havde været det, der havde skyllet de værste begivenheder i hans liv væk.

Alex' mormor var død to uger forinden, og den dag regnede det meget.

I tiden før deres død betror folk sig ofte.

Alexandra

Mandag den 1. juli 2013

Alex bor i en etværelses på femten kvadratmeter et stenkast fra Gare Montparnasse i Paris' 14. arrondissement. Hun ved ikke hvorfor, men det har en beroligende virkning på hende at bo netop der, nær et sted, hvor tog afgår og ankommer. Det er sikkert den temmelig banale vished om, at man kan flygte, hvornår det skal være. Men hvorhen? Det aner hun ikke. Men flygter man ikke altid til steder, man intet kender til?

Fra sit eneste vindue kan hun se skinnerne, disse spor, der ikke kan afviges fra. Togene afgår, og med sig trækker de mangfoldige skæbner, der – hvor forskellige de end er – alle bevæger sig i samme retning. Hun krydser af og til boulevarden og lister sig ind på banegården for at sætte sig på en af caféterrasserne ud til perronerne. Der sidder hun og betragter passagererne stige fortravlede ud af toget, trække i deres kufferter, som nægter at rulle, pludselig stoppe op, som om der ikke var otte milliarder andre mennesker på denne planet, der kunne støde ind i dem. Alex studerer deres profiler ud fra tidspunktet, årstiden, deres destination, deres udrejsested. Hun finder på historier, mens hun sidder og drikker sin kaffe. Om dem, nogen venter på,

dem, der ikke forventer sig noget. Dem, der er lykkelige, dem, der ser kede ud af det.

Det er netop det, hun skal til at gøre denne morgen, tage pulsen på dem, der bevæger sig gennem et samfund, hvor de fleste mennesker ikke ved, hvor de er på vej hen. Men da hun åbner døren for at forlade sin etværelses, ringer telefonen. Et opkald fra et ukendt nummer, hun normalt ikke ville have besvaret, men hendes finger glider over 'svar', idet hun stikker mobilen tilbage i lommen.

"Hallo? Hallo?" gentager en mandestemme inde i hendes jakke.

Hun trækker telefonen ud af lommen igen og tager den op til øret.

"Ja, hallo. Hvem taler jeg med?"

"Goddag, made..., jeg hedder Guillaume Gal..., notar i Caen. Du ... monsieur Dur... datter?"

"Undskyld, men forbindelsen er dårlig her i lejligheden. Kan du vente et minut, så ringer jeg straks tilbage?"

Hun skynder sig ned ad trappen og ud på gaden.

"Hallo, undskyld, så er jeg her igen."

"Jeg ringer angående din far, monsieur Durand. Du er hans datter, ikke sandt?"

"Ja ... Det er jeg."

"Jeg har desværre en kedelig nyhed, din far er død. Jeg kondolerer ... Er du der endnu?"

"Ja."

"Ja, altså, han døde for ti dage siden, og jeg er blevet bedt om at gøre boet op ... "

"Er du helt sikker på, at det er min far, du taler om?" afbryder hun.

“Fejlmarginen er temmelig lille. Jeg arbejder med en slægtsforsker i arveanliggender, og han har fulgt sporet tilbage til dig. Det har taget os en del tid, eftersom du og din far tydeligvis ikke længere var i kontakt med hinanden. Jeg forstår udmærket, at du har brug for nogle dage til at komme dig oven på nyheden. Det bedste ville måske være, hvis du ringer tilbage, når du er klar til det? Din far har ikke efterladt sig noget testamente, og vi skal sørge for, at arven overdrages korrekt. Som direkte efterkommer står du til at arve.”

“Øh ... ja, okay.”

“Du skal også vide, at jeg kan hjælpe dig med alle formalia. Jeg sender dig papirerne, og så kan vi aftale et møde på mit kontor, når det passer dig.”

Han taler videre, men Alex' hjerne registrerer ikke længere nogen informationer. Efter at han har lagt på, bliver hun stående med telefonen mod øret i yderligere nogle sekunder.

En mand har lige meddelt hende, at hendes far var død.

Men hendes far ... han er jo død for sytten år siden.

Nicole

Oktober 1973

Første gang Nicole ser Marc, sidder hun og stirrer på Jacques.

Det er på en fortovscafé sammen med Maryse, en ung kvinde, hun har mødt to år tidligere på sekretæruddannelsen. De er blevet venner og går jævnligt ud sammen efter undervisningen eller tager ud til landsbyfester i omegnen.

Denne aften har Maryse dristet sig til at tage en lårkort nederdel på, mens Nicole har holdt sig til den polkaprirkede kjole, der går ned under knæene. Det fortryder hun nu. Hun fortryder, at hun heller ikke i sin påklædning er dristig nok.

Hun kan godt se, at blikkene glider forbi hende og hen mod Maryses kurver. Nicole synes selv, at hun er for sippet. Og for rund og tung i det. Men ifølge hendes mor er det overhovedet ikke tilfældet.

Hun læner hovedet tilbage og tømmer sin Martini, og i samme sekund som hendes glas rammer bordet, rækker hun en arm i vejret for at bestille en ny. Maryse begynder at grine.

“Nå, det må jeg nok sige, du har vist travlt i aften.”

Nicole lader, som om hun ikke har hørt det, og vender sig om mod bandet, der endnu ikke er begyndt at spille. Et øjeblik

senere spørger hun Maryse, om hun er sikker på, at Jacques vil komme.

“Helt sikkert. Det er immervæk hans bedste ven, der foreslog, at vi skulle komme.”

I samme øjeblik tager bassisten mikrofonen og meddeler, at de stadig venter på det sidste medlem af bandet, før de kan gå i gang med koncerten. Maryse trækker på skuldrene som for at sige: ‘Der kan du selv se, ingen grund til bekymring.’ Nicole tager så en slurk af sin anden Martini, lidt for at drikke sig mod til, men mest for at få Maryse til at holde op med at trække på skuldrene.

Der er ikke andet at gøre end at vente. Vente på Jacques.

Nicole havde mødt ham seks måneder tidligere. Den unge mand havde været i gang med at reparere noget i det cafeteria, hvor de to unge kvinder spiste frokost hver dag. En uge, hvor Nicole ikke havde kunnet få så meget som en bid ned, mens hun i stedet tilbragte den lange middagspause med at fortære håndværkeren med øjnene.

Men ved skæbnens mellemkomst havde Jacques igen krydset Maryses spor, denne gang i skotøjsforretningen lige under hendes lejlighed. Hun kendte Marc en smule, sønnen, der arbejdede i sin fars forretning, og som hver gang denne vendte ryggen til, trommede på mokkalinernes bløde skind med to fingre. Han brød sig ikke om at stå i forretningen, men troede stadig, at det kun var midlertidigt. Maryse havde fået øje på Jacques en aften, da hun var på vej op i lejligheden, og hun havde uden videre skubbet døren op til butikken. Så sad hun pludselig og prøvede et par sandaler, hun ikke havde råd til, og forstod i løbet af samtalen, at de to fyre spillede i et band. Marc havde sagt til hende: ‘Vi spiller vores første koncert lørdag aften! I skulle tage at komme.’

Maryse havde altid været god til at falde i snak med fremmede. Hun kunne indlede en samtale med hvem som helst, når som helst, hvor som helst og om hvad som helst. Hun turde praktisk talt alt, og hendes bramfrihed fascinerede Nicole.

‘Det er et spørgsmål om karakter,’ havde hun sagt til hende en dag.

‘Hvad mener du?’ svarede Nicole.

‘Du er alt for bange for at sige noget dumt, så folk ser ned på dig. Men det er jeg fuldstændig ligeglad med. Det rager mig en papand, hvad andre mener og tænker om mig.’

Nicole havde uden overbevisning mumlet: ‘Ja ja, det er godt med dig.’ Inderst inde vidste hun dog udmærket godt, at den forklaring holdt vand: Hun var rædselsslagen ved tanken om at gøre sig selv til grin.

Nicole tager sin pudderdåse frem for diskret at tjekke, om hendes læbestift stadig sidder, som den skal.

“Hey, der er han!” siger Maryse, og Nicole skynder sig at lægge spejlet tilbage i tasken.

Jacques indtager scenen med samme selvfølgelighed, som man lægger den sidste brik i et puslespil. Han går hen til mikrofonen, smiler nogle sekunder, mens han lader blikket glide hen over publikum, hvorefter han siger “godaften” med en varm og blid stemme.

“Hold da op, hvor han fører sig frem!” udbryder Maryse med et grin.

Men Nicole lytter ikke til hende. Hun fæstner blikket på den unge mand, der er begyndt at synge Claude François’ ‘Si j’avis un marteau’, men i en helt anden rytme end originalens. Den sang har altid gået hende på nerverne, men den aften finder hun den pludselig helt fantastisk.

Allerede under den anden sang bliver der fjernet nogle borde,

så der er plads til at danse. Maryse er den første, der rejser sig og giver sig til at vugge i takt med musikken. Nicole stirrer ned i sit glas. Hun kan godt se, at Jacques følger Maryse med blikket. Hun kan godt se, at alle stirrer på Maryse og hendes hænder, der svajer over hovedet, stryger ned gennem håret og blidt kærtegner hendes hals på en så sensuel måde, at Nicole næsten må se væk. Men i samme øjeblik vinker hendes veninde hende hen til sig. Hun ryster først på hovedet, men efter et lille suk rejser hun sig og går ud på dansegulvet. Hendes bevægelser er meget mere stive, men andre mennesker følger hendes eksempel, og snart står der en lille flok og vugger til en Beatles-sang. En halv time senere stopper musikken, og Jacques meddeler, at de holder femten minutters pause, hvor den unge Loïc vil spille trækharmonika.

“Jeg går hen og henter noget at drikke!” siger Maryse og går op til baren.

En ung fyr træder ind på scenen, og lidt efter lidt forlader alle dansegulvet. Nicole får lidt ondt af ham, men hun kan ikke bare blive stående der. Ikke helt alene. Hun ser sig om efter Maryse og får øje på hende oppe i baren i færd med at snakke med en mand. Hun genkender Jacques med det samme, en profil, hun ville kunne tegne med lukkede øjne, så mange gange har hun set den for sig hver aften, før hun falder i søvn. Maryse stryger hånden gennem håret, og Nicole kender hende godt nok til at vide, at når hun gør det, er det, fordi hun ikke helt er sig selv. Jacques løfter glasset for at skåle med hende. Hans øjne skinner, og hans øjenvipper blinker for hurtigt, sikkert i samme takt som hans hjerte. Nicole ser på Jacques, som et barn ville stirre på en ballon fuld af helium, hvis snor det lige har sluppet. Det er for sent, løbet er kørt. Han er allerede uden for rækkevidde. Hun kan ikke få sig selv til at se væk, hendes blik er fæstnet til den form, der

bliver mere og mere sløret, jo længere hun stirrer på den uden at blinke. Hun kunne blive stående der, indtil hun blev til sten, men så er der en, der støder ind i hende, og hun kommer til sig selv igen. Så bemærker hun, at trommeslageren, Marc, også sidder og stirrer på hende, mens han tager en slurk af sit glas. Da deres blik mødes, blinker han ikke. Han forsøger heller ikke at skjule, at han har siddet og betragtet hende i et godt stykke tid. Tværtimod løfter han sit glas og skåler på afstand. Nicole kan mærke en bølge af varme brede sig over ansigtet. Hun vender sig mod bartenderen, tømmer sit glas i ét drag og bestiller noget mere at drikke.

Da Marc nogle minutter senere sætter sig bag trommerne, stirrer han igen intenst på Nicole. Og da han slår trommestikkerne mod hinanden tre gange inden det næste nummer, blinker han endda til hende med det ene øje.

Jeanne

Juli 1938

Jeanne ligger på en mark. Hun har foldet hænderne bag nakken, og hun kæmper for at holde øjnene åbne. Dåbsmedaljen, som normalt hænger i en kæde om halsen, har hun i munden. Julisolen er bagende varm. Nogle meter fra hende pikker gæssene i jorden, dér hvor de altid har gjort det, lige siden hun blev gammel nok til at vogte gæs. Marken er lige er blevet høstet og tilhører borgmesteren, monsieur Mazoyer.

Jeanne vogter ni gæs, som hun har døbt Olivia, Ophélie, Olga, Odette, Octavia, Othilie, Oriane, Ola og Odile, som er hendes yndling. Jeanne stod foran ægget, den dag Odile prikkede hul på skallen, og siden da har gåsen ment, hun var dens mor. Hun vidste godt, at hun ikke burde have stået der. Gæs knytter sig til det første væsen, de får øje på, når de udklækkes. Hun vidste det godt, ja. Så hun lod, som om hun bebrejdede sig selv det. Jeanne kunne lide, at Odile holdt af hende på en måde, som hendes egen mor ikke evnede på grund af alt, hvad hun måtte slide, og de mange munde, hun havde at mætte. Syv for at være helt nøjagtig, indbefattet hendes.

Hendes far kaldte tit Jeanne en drivert, og hun havde længe

troet, at det havde noget at gøre med, at hun drev gæssene ud på marken og tog sig af dem. Så hun gentog det for gud og hvermand. At hun var en drivert. Senere, da hun forstod, hvad ordet betød, blev hun vred på sin far. Men hun bar ikke nag særlig længe, for den dag var Jeanne allerede et helt andet sted i sit liv, og hendes far var for længst død.

Nu og her ligger Jeanne altså på en mark i den flække, hvor hun kom til verden. Hun fylder fjorten i dag, men der er ikke store chancer for, at nogen vil ønske hende tillykke. Det kræver, at man kan frigøre sig fra hverdagens strabadser, jorden, dyrene og elendigheden. Man skulle kunne opfatte juli måned som noget andet end høstmåned. Man skulle kunne vende blikket mod himlen bare for at nyde dens skønhed og ikke for at spore tegn på tordenvejr, der kunne tilintetgøre afgrøderne og frugterne.

Jeanne har altid været dygtig til netop dét, at beundre det usynlige og forestille sig alt, hvad tilværelsen har at byde på. Hun ved, at Gud er en mand med en pensel. Han skal bare interessere sig for det bittelille hjørne af det store maleri, han har skabt, og som hun befinder sig midt i. Han kunne tilføje en prik, en streg, en detalje. Hvad som helst. Hvad Han nu ville synes bedst om. Jeanne drømmer bare om noget andet, selv om hun ikke ved præcis hvad. Så det er, hvad hun ønsker sig denne dag, i græsset på borgmesterens mark: at der skal ske noget.

Da hun kommer hjem sidst på eftermiddagen og skubber døren op, ser hun et papir på bordet. Hun staver sig igennem bogstaverne i brevhovedet: *Kommunal bekendtgørelse*. Jeanne er ikke god til at læse. Hun går selvfølgelig i skole, men arbejdet på gården og pasningen af dyrene forhindrer hende i at være flittig i skolen. Der er også det, at hun foretrækker livets relieffer frem for bøgernes glatte sider. Og så er hun jo en pige, så meningen

med hendes liv er noget andet. Men hun kan dog læse: *Forbud mod at holde gæs på græsmarker, obligatorisk opdræt i indelukker. Ikrafttræden med øjeblikkelig virkning.*

Hun forstår ikke med det samme, hvad det betyder. Hun lægger papiret tilbage på bordet og tænker allerede på noget andet. Men da hendes far vender tilbage fra markarbejdet, er han til gengæld vældig utilfreds.

Jo mere de rige har, desto mere vil de have. Hvad ondt kan det gøre borgmesteren, der ejer halvdelen af kommunens jorder, at deres gæs æder kernerne fra det høstede korn? Fremover vil de være nødt til at fodre deres dyr, selv om sommeren. Tage en håndfuld kerner fra de sække, de afleverer hos bageren. Det er altid de samme, der skal gøre en ekstra indsats. Han skænker sig et glas vin fra bondegården, en besk rødvin, der ofte er svær at få ned. Nå, kom så. Han har andet at give sig til, han skal hente et gitterhegn for at sikre indelukket mod ræve og væsler. "Vi kan ikke have de stakkels bæster til at rende rundt i en hønsegård hele dagen. Så får vi æg fra gæs, der aldrig har set solen. Det går ikke, vel? Og dig ... du ..." tilføjer han henvendt til Jeanne. Han sukker, rejser sig, går hen til døren, og uden at skænke sin datter et blik forsvinder han.

*

Allerede den efterfølgende dag bliver Jeanne bedt om at gøre andre ting, end hun plejer. Navnlig at gøre rent i gæssenes indelukke, hvor dyrene nu tilbringer al deres tid. Derefter skal hun med sin mor til vaskehuset, så skal hun skrælle kartofler til aftensmaden, og bagefter, ja, bagefter ved hun ikke hvad. Hun ved bare, at dagene er uendelig lange, og at der altid er noget at lave.

Sidst på ugen beslutter hun sig for diskret at lufte Odile på en mark tæt ved en lysning. Det er søndag, og hun skal igen hen til bageren med kornsækkene, men det kan hun ordne senere. Det er bare sække, de kan vente i gården.

Jeanne er glad for at se sin gås igen, men hun er udmattet efter de seneste dages arbejde og falder i søvn på marken. Da hun vågner, er Odile væk. Jeanne går gennem skoven, løber langs hovedvejen, mens hun kalder på gåsen, og snubler over et bump på vejen. Hun når ikke at komme op, før en postbil nærmer sig i fuld fart. Jeanne reagerer mærkeligt. Hun stivner og lukker øjnene. Hun tænker, nu er det sket, det er nu, hun skal dø. Men chaufføren bremser, dækkene hviner, og bilen standser op nogle få centimeter fra hende. Jeanne kan endda mærke varmen fra motoren. Hendes hjerte hamrer løs. Bilen kører videre, det varede ikke mere end et par sekunder. I samme øjeblik dukker Odile op bag nogle bregner. Men et minut senere når lyden af hvinende dæk igen frem til hende. Denne gang efterfølges de dog af et stort brag i det fjerne. Så tager Jeanne fat i sin gås og løber alt, hvad hun kan, hjem til gården.

I *Le Courrier de Saône-et-Loire* kan man den 21. juli 1938 læse:

Byrådsmøde – Byrådet holdt møde under hr. borgmester Mazoyers ledelse.

Postomdeling om søndagen – Efter læsning af monsieur Protheaus rapport har byrådet næsten enstemmigt besluttet at bevare postbudenes hviledag om søndagen.

Begravelsesforretningen – Byrådet har besluttet, at fra og med den 22. juli vil priserne på almindelige kister stige med 20 %, prisen på zinkkister vil stige med 10 %, og

prisen på blykister med 20 %. Håndtagene vil ligeledes stige med 50 centimes stykket.

Opdræt af gæs – Efter borgmesterens beslutning og grundet støjgener er det forbudt at opdrætte gæs i kommunen. Dette kommunale dekret træder i kraft med øjeblikkelig virkning.

Tabte genstande – En pengepung er blevet glemt hos bager Rougeot, Place Beaune. Et fyrtøj er blevet fundet af monsieur Charles Bert, Rue Pasteur 16. Kan afhentes på de pågældende adresser. En halskæde med vedhæng er blevet fundet af mademoiselle Marie Maréchal på hovedvej 78. Afleveret på rådhuset.

Anholdelse – Politiet har arresteret en person ved navn Germain Boursier, 19 år, maskinmontør, for tyveri af flere kornsække, han havde gemt i en postbil, som han havde 'lånt' af sin forlovede mademoiselle Bonins far på dennes hviledag. Motorbøllen tog flugten, og efter flere kilometer kørte han direkte ind i Brussier-apotekets butiksvindue. Han var såret og bevidstløs, da gendarmerne anholdt ham og tog ham med på stationen. Gerningsmanden tilstod hurtigt. Han havde tænkt sig at sælge byttet for at tjene en ekstra skilling.

Trafikulykke – Onsdag omkring kl. 18 styrtede monsieur Thévenin i det meget farlige vejkryds mellem landevejen og vejen, der fører op til Marmagne. Han kørte på knallert med to ruller gitterhegn, som antagelig fik ham til at miste kontrollen over sit køretøj. Hans hoved slog hårdt mod asfalten, og en ambulance kørte ham til Hôtel-Dieu-sygehuset i kritisk tilstand. Gendarmerne fra Montcenis har indledt en efterforskning på ulykkesstedet.

Jeanne gik aldrig op på rådhuset for at hente sin dåbsmedalje, og kornsækkene kom aldrig til bageren. Hendes far døde den 22. juli, og familiens levevilkår blev forringet yderligere. Prisen på kister var lige steget, og nu var selv døden noget, man ikke havde råd til.

Jeanne bliver sendt til Paris, til en kusine, der arbejder som stuepige. Hun tilstår aldrig, at den række af begivenheder, der var oplistet i avisen, var skyld i hendes fars død.

For hvis hun gjorde det, ville hun være nødt til at indrømme, at hun havde været ulydig. Men også, at hun havde bedt til Gud om, at der skulle ske noget. Og hendes mor har altid advaret hende: 'Pas på med, hvad du ønsker dig.'

”

Alex kaster et blik omkring sig, på møblerne, malerierne, bøgerne på reolerne. Hun går lidt rundt, åbner et skab: kaffe, mel, sukker, marmelade. Hun ved ikke, om hendes mormor stadig havde gang i projekter, eller om hun ligesom alle andre mennesker især var optaget af sit næste måltid.

Hun tager elkedlen og sætter vand over for at lave en kop te. Mens teen trækker, sætter hun sig ved køkkenbordet. Rummet forekommer hende så stille, hun kan næsten høre sit eget hjerte slå. Hun bemærker, at det store standerur er gået i stå. Her vil klokken altid være 12.25.

Alex har lyst til at tage hjem, men hvis hendes mormor havde bedt hende om at komme, var det, fordi det var vigtigt. Hun kan godt gøre en sidste anstrengelse og blive her et par minutter til ...

Et forsvundet maleri, begravede hemmeligheder og en fortid, der nægte at forblive skjult.

1938. Bondepiggen Jeanne bliver som fjortenårig sendt til Paris og får ved et lykketræf arbejde som rengøringsdame på Jeu de Paume-museet i Tuileriesne, så hun kan betale for sit værelse. Da byen få år efter bliver besat af tyskerne, begynder en systematisk udplyndring af kunstskatte fra byens museer, og Jeanne bliver involveret i det farlige arbejde med at bringe malerierne i sikkerhed.

2013. Den unge kvinde Alex kender så godt som intet til denne historie, men ved blot, at hendes mormor, Jeanne, var mere end almindeligt glad for kunst og holdt af at købe malerier på de lokale loppemarkeder. Efter mormorens død besøger hun hendes hus og falder her over en plantegning af huset, der afslører eksistensen af et skjult rum – et rum, der viser sig at indeholde spor efter en hemmelighed, som Alex langsomt må afdække for at forstå sandheden om sin families historie – og sin egen.

JEANNES HEMMELIGHED er en spændende og gribende roman om tre kvinder, tre tidsperioder og de ting, vi giver videre gennem generationer.

